

Werkwijze wijk- en dorpsraden en wijk- en dorpsraadleden

Versie 18 augustus 2025

1. Aanleiding

Om de vier jaar zijn er gemeenteraadsverkiezingen. Dit is ook het moment dat alle wijk- en dorpsraadleden in de gemeente Oss aftreden. Sommige wijk- en dorpsraadleden willen doorgaan en stellen zich weer beschikbaar. Andere leden stoppen. En er beginnen nieuwe, enthousiaste wijk- en dorpsraadsleden.

De leden hebben behoefte aan informatie over wat een wijk- of dorpsraad doet en wat de leden van een wijk- of dorpsraad doen. Ook wat een wijk- en dorpsraad en de leden niet doen. Met dit document is er nu 1 document met informatie voor de (nieuwe) wijk- en dorpsraden. Bijvoorbeeld over integriteit, financiën en de voordrachtscommissies. Zo kunnen alle leden een goede start maken!

Waar in de tekst hij staat, wordt ook zij bedoeld.

WDR = wijk- en dorpsraden

WDR-leden = wijk- en dorpsraadleden

2. Inleiding

Deze werkwijze is openbaar en staat op de website van de gemeente Oss. De werkwijze geldt voor alle WDR-leden en alle WDR. Als de werkwijze vragen oproept of verschillend wordt uitgelegd, bespreken de WDR-leden dit in eerste instantie met de wijkcoördinator. Als het nodig is, is er overleg met de aandachtswethouder van het gebied (een van de leden van het college van burgemeester en wethouders).

WDR-leden ontvangen bij hun aantreden een exemplaar van de 'Werkwijze wijk- en dorpsraden en wijk- en dorpsraadleden'.

3. Gebiedsgericht werken: de rol van de WDR

De gemeente Oss is onderverdeeld in elf gebieden. Dit zijn Berghem, Ravenstein, Herpen, Megen-Haren-Macharen, Lith en Geffen, Ruwaard, Oss Zuid, Oss Noord-West, Centrum-Krinkelhoek-Mettegeupel en Schadewijk. Elk gebied heeft een wijk- of dorpsraad. En elk gebied heeft wijkcoördinator, gebiedsregisseur en aandachtswethouder. De wijkcoördinator is het eerste aanspreekpunt van de gemeente voor de WDR. WDR, wijkcoördinator en aandachtswethouder hebben een periodiek overleg.

De WDR-leden hebben een verantwoordelijke functie. Bij hun werk staan de inwoners van de wijken en dorpen centraal. Buurten, wijken en dorpen verschillen allemaal van elkaar. In grootte, in betrokkenheid, in de soort problemen die er spelen en in de uitdagingen die er zijn. De WDR hebben een gemeenschappelijke drijfveer. Dat is actieve inwonersbetrokkenheid stimuleren bij hun eigen woon- en leefomgeving. Om een succesvolle WDR te zijn, kennen de leden hun gemeenschap daarom goed. Ze weten wat er speelt en wat er nodig is. Ze gebruiken hun positie en instrumenten om initiatieven van inwoners te ondersteunen, te stimuleren en (mede) mogelijk te maken.

We hanteren dan ook de volgende uitgangspunten voor het gebiedsgericht werken:

- Iedere wijk/dorp is uniek en iedere WDR biedt ruimte aan initiatieven van de inwoners.
- Het gebiedsgericht werken van de gemeente Oss stimuleert initiatieven van inwoners en ondersteunt dat met geld, mensen, kennis, netwerken en speelruimte. Alle betrokkenen in een buurt, wijk of dorp weten elkaar gemakkelijk te vinden en er zijn geregeld momenten om elkaar te ontmoeten.
- WDR-leden zijn toegankelijk, bereikbaar en omgevingsbewust. Er is onderling interesse en vertrouwen.

- Het uitgangspunt is dat iedereen die zich – vanuit allerlei motieven - betrokken voelt, kan meedoen. WDR sluiten geen mensen uit.

Naast de vergaderingen zijn WDR vooral actief buiten de vergadertafel. Het succes van een WDR meet je namelijk niet af aan het aantal (bezoekers van de) openbare vergaderingen. Maar wel aan wat inwoners samen voor elkaar kunnen krijgen. WDR zijn daarbij vooral met proces en communicatie bezig en richten zich zo min mogelijk op de inhoud.

WDR stimuleren en helpen inwoners om actief betrokken te zijn bij hun wijk, dorp of buurt.

Elke wijk- en dorpsraad¹:

- Fungeert als brug tussen inwoners en de gemeentelijke organisatie.
- Bewaakt of verbetert de leefbaarheid.
- Probeert op eigen, passende wijze samen te werken en een verbinder te zijn
- Haalt en brengt informatie in en uit de eigen leefomgeving en de gemeentelijke organisatie.
- Bevordert dat inwoners meedenken over zaken.
- Is adviseur (gevraagd en ongevraagd van het college van burgemeester en wethouders).
- Is luisterend, informierend, faciliterend en adviserend.
- Toont betrokkenheid in houding en gedrag, en stelt zich neutraal en zonder politieke kleur op.

4. Kwaliteiten WDR-leden (gedragscode)

WDR-leden vervullen een belangrijke rol in hun gemeenschap. Ze zijn het gezicht van betrokkenheid, verbinding en samenwerking. Om deze rol goed te vervullen, hanteren we een aantal kernkwaliteiten die richting geven aan houding en gedrag. Deze gedragscode helpt om het vertrouwen van inwoners, partners en de gemeente te behouden én te versterken.

Integer: een WDR-lid heeft contact met ambtenaren, het college en wijkpartners. Een WDR-lid gaat zorgvuldig en correct om met informatie die hij krijgt als WDR-lid. Een WDR-lid deelt geen (nog) niet openbare stukken of informatie als hij dit in vertrouwen heeft ontvangen van of namens het college of andere partners. Ook mag hij die informatie niet gebruiken voor eigen voordeel of voordeel van mensen die hij kent. Een WDR-lid voelt goed aan wat hij wel en niet mag delen met anderen, wat vertrouwelijk is en wat openbare informatie is, ook wanneer dit niet expliciet is vermeld. Als er in een WDR iets wordt besproken wat een WDR-lid persoonlijk aangaat (of waarbij hij als vertegenwoordiger bij betrokken is), mag het WDR-lid niet meepraten of mee besluiten. WDR-leden willen (alle schijn van) belangenverstrengeling voorkomen. Daarom accepteren WDR-leden geen geschenken of giften. Geschenken of giften van de gemeente Oss mogen wel worden geaccepteerd. WDR geven geen kerstpakketten en dergelijke aan zichzelf.

Bij twijfel overlegt het WDR-lid met de wijkcoördinator.

Dienstbaar: een WDR-lid richt zich op het (algemene) belang van de wijk of dorp en de inwoners en organisaties die daar onderdeel van zijn. Hij richt zich op het hele gebied.

Communicatief vaardig: een WDR-lid gaat respectvol met anderen in gesprek, toont interesse en luistert goed. Digitale vaardigheden zijn nodig voor de onderlinge afstemming en communicatie. Het is fijn als binnen een WDR ook leden zijn die goed zijn in schriftelijke communicatie.

Betrouwbaar: een WDR-lid doet wat hij zegt en zegt wat hij doet. Hij komt afspraken na, gaat respectvol om met andere mensen, laat zich niet omkopen, houdt zich aan kaders, neemt verantwoordelijkheid en handelt niet uit eigen belang.

Netwerker: een WDR-lid kent veel mensen in de buurt, wijk of het dorp. Hij onderhoudt contacten met inwoners en partners uit de wijk. Hij verwijst mensen door en verbindt ze aan elkaar.

¹ Vastgesteld in overleg met de wijk- en dorpsraden 19-12-2024

Omgevingsbewust: een WDR-lid signaleert wat er nodig is in de wijk of het dorp. Hij is trots op de mooie dingen van zijn gebied en de initiatieven die inwoners hebben voor het verbeteren van de leefbaarheid van hun wijk of dorp.

Open: een WDR-lid doet zijn werk open en transparant. Op die manier is verantwoording mogelijk en hebben anderen inzicht in waarom een WDR-lid doet wat hij doet en wat zijn beweegredenen zijn. Als een WDR-lid handelt vanuit zijn functie, en niet als individuele inwoner, dan maakt hij dat duidelijk aan de personen met wie hij contact heeft. Andersom hetzelfde: als een WDR-lid handelt als individuele inwoner, maakt hij dat ook duidelijk.

Positief: met een enthousiaste, positieve houding stimuleert een WDR-lid inwoners bij te dragen aan de leefbaarheid in de wijk of het dorp. Door een positieve houding van het WDR-lid is het fijn samenwerken voor inwoners, wijkpartners en de gemeente. Een WDR-lid mag kritisch zijn, als het op een opbouwende manier gaat.

Respectvol: een WDR-lid praat met respect over andere WDR-leden, inwoners, college, ambtenaren en wijkpartners. Dat betekent: geen roddels, geen leugens, geen beledigingen en geen aantastingen van persoonlijke integriteit van anderen. Een WDR-lid zorgt dat zijn beweringen niet kwetsend zijn. Als hij iets zegt wat achteraf niet klopt, biedt hij (in de openbaarheid) excuses aan.

Samenwerkingsgericht: voor goed functioneren van een WDR is goede samenwerking belangrijk. Niet alleen bij de WDR-leden onderling, maar ook met de gemeente, wijkpartners en inwoners. Een WDR-lid draagt bij aan een goede samenwerking door een positieve, oplossingsgerichte en opbouwende houding.

Toegankelijk: een WDR-lid is goed benaderbaar voor inwoners en wijkpartners. Hij luistert goed en zonder oordeel. Hij is zichtbaar bij activiteiten in de wijk of het dorp.

Als leden zich niet aan de gedragscode houden, kan het college in het uiterste geval besluiten een lid uit zijn functie te zetten.

5. De voordrachtscommissie en benoeming WDR-leden

Iedere WDR heeft een voordrachtscommissie. Deze commissie bestaat uit minimaal drie leden. De WDR werven de leden van de voordrachtscommissies. Om belangenverstrengeling te voorkomen mogen in deze groep geen personen zitten die zelf kandidaat zijn voor de WDR van dat gebied. Ook partners, huisgenoten en ouders of kinderen van de kandidaten mogen niet in de voordrachtscommissie zitten. Ook bij tussentijdse vacatures gaat de voordracht via de voordrachtscommissie.

De WDR geven de namen van de leden van de voordrachtscommissie vier maanden voor de gemeenteraadsverkiezingen door aan de wijkcoördinatoren.

De wijkcoördinator ondersteunt de voordrachtscommissie, volgt het proces en sluit zoveel als mogelijk aan bij de gesprekken van kandidaat-WDR-leden met de voordrachtscommissie.

Per gebied zijn er zeven plekken in de wijk- en dorpsraden beschikbaar. De voordrachtscommissie bepaalt, na de gesprekken met de kandidaat WDR-leden, welke kandidaten zij geschikt achten. Vervolgens draagt de commissie de kandidaten aan het college voor. Bij meer dan zeven kandidaten kiest de voordrachtcommissie maximaal zeven leden. Minder mag ook als er onvoldoende geschikte kandidaten zijn. Als er onvoldoende of onvoldoende geschikte kandidaten zijn, kan het gebeuren dat niet alle zeven beschikbare plekken worden ingevuld.

De voordrachtscommissie zoekt per WDR naar een balans tussen denkers en doeners.

Iedere vier jaar, rond de gemeenteraadsverkiezingen, benoemt het college van B&W de nieuwe WDR-leden. De benoeming is voor een periode van 4 jaar. Wanneer nieuwe leden starten gedurende een lopende periode, dan is die benoeming tot het einde van de lopende periode.

Kandidaten voor de WDR kunnen zich aanmelden bij de wijkcoördinator of via wijkzaken@oss.nl. Als kandidaten zich melden bij de WDR dan geeft de voorzitter of secretaris dit door aan de

wijkcoördinator. Het gaat dan om de volgende gegevens: voor- en achternaam, adres, email en telefoonnummer. Het overzicht van de kandidaten deelt de wijkcoördinator met de voordrachtscommissie zodat zij de kandidaten uit kunnen nodigen.

6. Formele zaken WDR(-leden)

Leden van de WDR wonen in het betreffende gebied, zijn 18 jaar of ouder, zijn niet betrokken bij de lokale politiek, zijn geen lid van het college van burgemeester en wethouders, geen lid van de gemeenteraad of gemeentelijke raadscommissies of ambtenaar van de gemeente Oss of door het gemeentebestuur aangesteld. Voor de installatie controleren de wijkcoördinatoren de identiteitsbewijzen van de kandidaten op naam en leeftijd.

Lid zijn van een WDR kan een nevenactiviteit zijn naast een baan of andere activiteit. WDR-leden melden de nevenactiviteit bij hun werkgever om belangenverstrengeling te voorkomen en om integer te handelen (zeker bij vertrouwelijke informatie).

Een benoemd WDR-lid krijgt een vaste vrijwilligersvergoeding. Deze vergoeding wordt twee keer per jaar overgemaakt. Team Wijkzaken is verantwoordelijk voor de afhandeling hiervan.

De WDR hebben een formele positie als adviesorgaan van het college van B&W van de gemeente Oss. Dit gaat om zowel gevraagde als ongevraagde adviezen.

Aan het einde van iedere zittingsperiode treden alle WDR-leden af. De WDR-leden die een nieuwe periode mee willen doen hebben ook een gesprek met de voordrachtcommissie. Zo blijft de samenstelling van de WDR fris, betrokken en passend bij de actuele behoeften van het gebied.

De WDR vergaderen zo vaak als zij willen. Minimaal 4 vergaderingen per jaar zijn openbaar. De adviezen aan het college van burgemeester en wethouders worden in deze vergaderingen openbaar gemaakt en besproken.

Verantwoording aan inwoners: de WDR leggen uiterlijk in maart aan hun inwoners verantwoording af over het jaar daarvoor. Het gaat dan over:

- De activiteiten.
- Verantwoording van de besteding van het publieke geld: alle uitgaven (inclusief kleine kas) liggen ter inzage bij de openbare vergadering waar verantwoording wordt afgelegd. De penningmeester krijgt decharge van de kascontrolecommissie tijdens deze openbare vergadering.
- De manier waarop de inwoners van de wijk of dorp zijn betrokken bij het werk van de WDR.

7. Overige zaken voor WDR(-leden)

Blijven groeien: de WDR-academie. Team Wijkzaken van de gemeente Oss organiseert een paar keer per jaar bijeenkomsten van de WDR-academie voor de WDR-leden. Dit is een inspirerend scholingsprogramma waarbij inhoudelijk dieper wordt ingegaan op bepaalde onderwerpen. Bij het begin van iedere WDR-periode is er een scholing voor (nieuwe) WDR-leden.

Tijdsbesteding: ieder draagt bij op zijn eigen manier. Er bestaat geen standaard over hoeveel uren een WDR-lid besteed aan het werk van zijn WDR. Dat is ieders vrije keuze en kan bijvoorbeeld afhankelijk zijn van interesses en beschikbare tijd. De inzet van uren mag de onderlinge samenwerking niet in de weg staan: waardeer de verschillen. Het is gebleken dat gemiddeld zo'n minimaal 3 uur per week nodig is om het werk goed te kunnen doen.

Printwerk: Maak vooral gebruik van lokale ondernemingen. En er kan in overleg met de wijkcoördinator ook een printopdracht naar de afdeling Vormgeving van de gemeente. Dit kan onder onderstaande voorwaarden:

- Minimaal 2 weken van tevoren aanleveren.
- Niet voor betaalde activiteiten.

Samen bouwen aan een sterk team. Aan het begin van een WDR-periode is een bijeenkomst over teamontwikkeling per WDR aan te raden. Onderwerpen die daarbij aan bod kunnen komen: nadere

kennismaking, kwaliteiten van de teamleden, verdeling van taken (in ieder geval een voorzitter, secretaris en penningmeester benoemen), hoe spreek je elkaar aan, welke verwachtingen zijn er en andere samenwerkafspraken.

Overleg voorzitters en penningmeesters: 1 x per jaar organiseert team Wijkzaken een overleg voor de voorzitters en penningmeesters van de WDR. Mogelijke onderwerpen zijn: wat vergoedt een wijk- en dorpsraad wel en niet, wat staat op de website, wat doet een wijk- en dorpsraad wel of niet.

8. Informatie op de website van de gemeente

Op de website van de gemeente staat informatie over de leden van de WDR. Het WDR-lid staat met foto op de gemeentesite.

Bij het WDR-lid staat ook een emailadres. Dit is het algemene emailadres van de wijk- of dorpsraad of een persoonlijk emailadres dat gekoppeld is aan de wijk- of dorpsraad. Een privé-emailadres mag niet. Het is de keuze van een WDR-lid om wel of geen telefoonnummer te vermelden op de website van de gemeente.

Op de gemeentesite is ook te zien wie voorzitter, secretaris en penningmeester is.

9. Wat als er geen (voltallige) wijk- of dorpsraad is?

Uitgangspunt is dat alle 11 gebieden van de gemeente Oss een WDR hebben. Soms gebeurt het dat er in een gebied niet voldoende mensen zijn die een wijk- of dorpsraad kunnen of willen vormen. In dat geval wordt samen met de wijkcoördinator en het college gekeken naar andere vormen van bewonersparticipatie met werkbare afspraken. Voorbeelden hiervan zijn BOTS (Bewoners Ondersteunend Team Schadewijk) of een WDR die tijdelijk met minder leden werkt.

10. Geld voor initiatieven en activiteiten van inwoners

Een van de belangrijkste taken van een WDR is om initiatieven van inwoners te stimuleren. Hierdoor verbetert de leefbaarheid in het gebied. Dit kan voor fysieke initiatieven (geld voor een toestel op een speelplek) of sociaal (een activiteit waarbij inwoners elkaar ontmoeten). WDR kunnen dat onder andere met geld doen.

- Op de site van de WDR moet op de eerste pagina (thuispagina) via een link staan hoe inwoners geld aan kunnen vragen. Ook staat op de website wat de richtlijnen en eventuele randvoorwaarden zijn.
- WDR-leden laten zich, indien gewenst, zien bij activiteit die zij (financieel) ondersteunen.
- WDR delen inwonersinitiatieven bijvoorbeeld op de site van de WDR, sociale media of in een wijk- of dorpskrant. Dat inspireert andere inwoners.
- WDR-leden promoten bij inwoners uit hun gebied de mogelijkheden tot financiële ondersteuning van inwonersactiviteiten en inwonersinitiatieven.

11. Financiële zaken budget van de WDR

Bijlage 1: praktische info over afhandelen facturen e.d. budget wijk- en dorpsraden.